

Slezský román

I.

Walter Klučka a Kurt Rofrichter sedí ve starém žigulíku a blíží se k Norimberku. Jsou okouzleni dálnicí: zdá se jim lepší, pevnější, kvalitnější. Stejně jako německé nebe. Kdyby znali romantického malíře Caspara Davida Friedricha, museli by to nebe přirovnat k jeho obrazům. Nebe je krásné, ale děsivé. Je našťastí dostatečně vysoko a neohrozí jejich žigulík vínové barvy. Oba mají strach z nového života, na který nedosáhnou.

„Walter! Fajne, co?“

„Ja. Lepší než u nas. Jasne. Jak to ale všechno dopadne, to nevím...“

„Tež z toho němam dva razy dobry pocit...“

„Dybych neměl toho svojeho synka, tak bych ti tu nejel!“

„Walter! Co bys doma robil? Bez roboty?“

„Kurta, když chceš robiť, robotu dycky najdeš.“

Walter odpověděl rázně, ale zdrceně. Svého kamaráda, kterého znal již od dětství, nespisovně oslovoval „Kurta“. Byl to pro něj Kurta, žádný Kurt.

Patnáct let staré auto se řítí po německé dálnici.

„Jak se řekně německy to občanstvi?“

Walter se ustaraně otočil ke svému spolujezdci a delší dobu se na něj díval. Kurta vyjekl:

„Kurnik šopa! Dávej pozor! To by byl konec! Tu, v Německu, s autem cosi porobiť! To by byl konec, pokud bysme se hned nězabili...!“

„Jak se řekně německy to občanstvi?“

Naléhal Walter, který byl z této dvojice nervóznější. Jeho nervozita plynula z toho, že si uvědomoval všechny své nedostatky. Zato Kurta zůstával klidným. Více si věřil, protože méně přemýšlel.

„Je to dluhe, co...“

„Dluhe, dluhe...“

„My sme tu neměli jezdiť! Mam z toho fibra.“

„Vidiš! Fiber, to je německy teplota! Něco umime, stači se jen vzpomenuť. A ty se, Walter, musíš pamatovať více - mama tě učila, jaks byl maly...“

„Nic nĕumim. Měl sem tři roky, dyž byla valka.“

„Něřikej, že se nic nĕpamatuješ?!“

„Ni.“

Ani na okamžik se Walter Klučka nezbavil úzkostlivého pocitu. Byl s ním všude, kdekoli se ocitnul. Jako celé Slezsko, které nehodlal mentálně nikdy opustit.

Kurta po chvíli opět pokračoval:

„My sme fakt hlupi. Ale ten tvuj synek, ten ma dobru hlavu..“

„No, vypada to tak.. Všecko zvladnul.“

„Ja se myslim, že se leknul, že by musel byť doma. Co? Tak se začal učiť, až se mu z hlavy kuřilo...Jo, v Praze, tam se musí měť fajně!“

„V Praze... V Praze se domluviš. Ale v Německu? Co chceš robiť v Německu, dyž neumiš německy?“

„Dyť nam tam Bunček všecko zařídil! Je to dobrý synek. Sam tam robi už pul roka. A dyť si ho slyšel o vanocach mluvit, jak byl doma, v Hlučině! Ty robiš, jak bys ho neslyšel mluvit!“

„Bunček říkal, že se teho moc nezapamatoval. Ale umi se kupit chleba a vi, jak se v robotě řekne malta, kelňa..“

„Vidiš! Kelňa je tež německe slovo! Něco umime!“

„To, co umime, to je par poplantanych slov.“

„Ja, ale zname je. Zname. Musime se jen vzpomenuť.“

„Vzpomenuť se, Kurta.“

Žigulík jede drkotavě po nové dálnici, po bývalé NDR. Walter i Kurta mlčí. Uvědomují si, že všechna jejich slova zde neznamenaí nic.

II.

Martin Klučka je mladý intelektuál. Vystudoval dějiny umění na Karlově univerzitě a dokonce se mu pak podařilo zůstat na fakultě a pokračovat tam v doktorandském studiu. Jeho život se tak jevil úspěšným, ale byl to pouze pohled zvnějšku. Přesun do Prahy prožíval tento ludgeřovický rodák a absolvent hlučinského gymnázia značně obtížně. Také jeho rodiče se nedokázali smířit s tím, že syn zůstal v Praze, nevrátil se zpět a nevybral si jako místo svého působení nedalekou Ostravu. Toto odloučení jim způsobovalo nemalou bolest, která se od nich jako od vyleštěného zrcadla odrážela zpět a zraňovala duši citlivého mladíka.

Martin trpěl, ale nerad si to připouštěl. Cítil se být ztracen - musel opustit své rodné Hlučínko, ačkoli dobře věděl, že vymanit se z jeho osudové přitažlivosti už pro něj nebude nikdy možné. Ale děsil se vztahů, vazeb a závazků vyplývajících z jeho slezských kořenů a žil v tomto ohledu v přímém rozporu se svou katolickou výchovou. Vyhýbal se třeba manželství, které považoval za intelektuální prohru, manželství, které mu tolik připomínalo rodiče. Vůbec všechny Martinovy problémy nějak skrytě souvisely se zraněním, které si sám způsobil rezignací na své přirozené návyky a na svou vlastní podstatu. Ambice ho jako Marsya nemilosrdně sedřela z jeho vulgární slezské kůže. Navíc jej stresovaly starosti s bydlením a s malým doktorandským platem, který taktak stačil na jídlo a na patřičné množství alkoholu. Rád flámoval a opíjel se až do úplného zapomnění - až do stavů umožňujících jeho pesimistickému vědomí zapomínat na vlastní vykořeněnost.

Jeho cesta zpátky domů, do Slezska, se rodila nenápadně a nevinně. Vše začalo výběrem tématu disertační práce. Martin toužil napsat studii o architektuře 20. století, zejména o jejích bílých místech, o vědecky málo prozkoumaných stylech či hnutích. Dlouho a promyšleně zvažoval své téma, až se nakonec rozhodl pro dosud málo analyzovanou architekturu nacistického Německa. Rychle přečetl všechnu dostupnou literaturu od Alberta Speera, Hitlerova hlavního architekta a ministra zbrojního průmyslu. Brzy poznal, že v tehdejší Říši působili i další jiní a mnohdy i zajímavější architekti a stavební intelektuálové. Tak objevil i Himmlerova architekta Hanse Kammlera. Ten jej velmi zaujal. Začal se intenzivně zabývat životem a dílem tohoto krutého a mlčenlivého generála SS, rodáka ze štětínské, německy mluvící polské rodiny. Ale psát o Hansi Kammlerovi, když o něm už nikdo nic neví? říkal si Martin a zdálo se mu, že by snad bylo lépe popsat beznaděj, kterou musí překonávat, aby se dopátral alespoň zlomků informací o muži, který v Třetí Říši tak neuvěřitelně rychle vystavěl průmyslové podzemí. Ono nechvalně proslulé podzemí, ve kterém se vyráběly tajné zbraně a v němž umíralo tak mnoho lidí! Generál Dr. Ing. Hans Kammler. Kdo jiný mohl mít na konci války větší přehled o vývoji nových nacistických zbraní, atomové bombě, raketách V2? Kam zmizel tento šéf německého podzemí, o jehož dalším osudu není nic známo? Ano, je nějaká literatura, jsou nějaké dílčí informace, ale...

Martinovy oči budící soucit náhle před sebou spatří onen špatný příběh. Ten vzdálený příběh špatných bohů. A Martin pocítí, že navzdory vší neodmyslitelné hrůze může být i tato

láska, o které ještě nic neví, láskou. A ví, že je nutno zpovídat se i d'áblovi. Martinovi začíná transcendentní ples a z árijských kamenů, které ho nevědomě tíží v jeho slezském vědomí, lze vyčíst oddanost. Martin ji odhodil hluboko za obzor.

III.

Marie Tkačiková sedí na lavičce v zahradě v Ludgeřovicích. Je jaro, první květnové dny. Venku je slunečno a teplo. Stará paní spočívá pod třemi jabloněmi, které právě začínají kvést a jejichž větve se protínají v jednu jedinou velikou korunu. Má to tady ráda a cítí se tu bezpečně. Záda jí chrání velký patrový dům, který obývá už od války. V jeho šedé břízolitové fasádě se tu a tam zalesknou kousky slídy dodávající tomuto jinak strohému domu lehce kýčovitý odstín.

Opřena o pohodlné opěradlo lavičky, paní Marie sní. Pak si chvíli jen tak povídá. Trpí samomluvou. Německy si povídá sama se sebou, aniž si uvědomuje přítomnost dvou kluků, kteří ji zpoza plotu zahrady pozorují a výsměšně naslouchají jejímu monologu. Neřeknou jí jinak než „Oma“. Tímto německým slovem oslovují paní Marii i její pravnucci, ačkoli ona už s dětmi dávno němčinou nehovoří. Je v tom letitá obava vtělená ve zkušenost: rodiče a příbuzní potomků mluvících ve škole německy museli za vlády komunistů počítat s ústrkami a represemi. Těchto případů ale bylo málo, neboť Slezané si dávali patřičný pozor a byl v nich živý i jakýsi atavistický respekt z moci, která se po staletí v Horním Slezsku národnostně i ideologicky tak často měnila. Němčina se tak pěstovala utajeně a z praktických důvodů jen v několika intelektuálněji zaměřených rodinách.

Stará paní umlkne. Odpočívá na dřevěné lavičce, jejíž vodorovná prkna jsou natřena střídavě černou a bílou barvou. Pak udělá pohyb, jako by se chtěla postavit na nohy. Kluci se uleknou a rychle utíkají pryč. Zdálky se nese jejich smích.

„Oma zas telefonovala s Hitlerem! Oma zas telefonovala s Hitlerem...“

IV.

Kolem roku 1934 překvapí Hitler mladého architekta Alberta Speera první velkou zakázkou: na Zeppelinské pláni v Norimberku má být nahrazena provizorní dřevěná tribuna kamennou stavbou. Speer se s projektem trápí, práce se mu nedaří tak, jak by si přál. Až v jedné osvícené hodině dostává spásný nápad: dlouhé a široké schodiště, uzavřené sloupovou halou ukončenou dvěma kamennými křídly! Je v tom bezpochyby vliv pergamonského oltáře, jen rušivou čestnou tribunu je nutno umístit co nejnápadněji do schodů. Mladý architekt tak jde za meze udělené zakázky. Jeho stavba má měřit - na tehdejší dobu neuvěřitelných - tři sta devadesát metrů a přesahovat tak i délku Caracalských lázní v Římě téměř o dvojnásobek!

Hitler si v klidu prohlíží model. Mlčí. Nedává na sobě znát emoce. Mladého Speera téměř nezná. Obchází návrh z každé strany, odborně ustupuje na správnou vzdálenost pohledu, pak beze slova studuje výkresy. Speer zažívá ten nepříjemný pocit každého architekta, když si investor prohlíží jeho model. Připomíná mu to prohlídku intimních míst u lékaře. Velmi mu na zakázce záleží. Ví, že Vůdce první návrhy architektům pravidelně odmítá a i během stavby vyžaduje detailní změny.

„Einverstanden.“

Hitler se rychle loučí a odchází. A s neuvěřitelnou rychlostí se i staví. Zeppelinské pláni ustupuje norimberské depo: je odstřeleno, demolici řídí samotný Speer. Speer, který je nyní šťasten, cítí se být inspirovaný a jeho duše má sílu, kterou dlouho hledala a nenalezala. Zbavuje se závislosti na svém otci, architektovi a majiteli tradičního maloměstského ateliéru. Odstřelem starého depa se natrvalo osvobozuje od rodinných pout.

Mladý architekt se prochází kolem změti železobetonové konstrukce. Železné tahy visí ven a po několika dnech již začínají rezivět. Tváří v tvář tomuto bezútěšnému výjevu nelze nepřemýšlet o rozpadu a o zániku. Ja, ja, der Untergang. Albert Speer při pohledu na zničenou stavbu depa vymýšlí něco, co nemá v dějinách architektury obdoby: „teorii hodnoty ruiny“. Werttheorie Ruinen. Vybírá si vhodné materiály a uskupuje je tak, ať jsou jeho stavby v době svého rozpadu působivé a krásné jako římské antické vzory. Ve svém ateliéru vyhotovuje romantickou kresbu toho, jak bude Zeppelinská pláň vypadat poté, až bude příštími generacemi již opuštěna.

Vše se bezezbytku naplňuje. Němci se stydí za rozpadající se slavnostní stadion v Norimberku. Je potřeba jej opravit – úkol je svěřen zkušené bavorské firmě. Jako zednický polír v ní pracuje i český Němec, ludgeřovický rodák Bernard Bunček. Dobrý pracovník: tichý, mlčenlivý, pokorný. Německy neumí. Rád pije, ale německé pivo mu nechutná a k pití potřebuje svou společnost. A tak zařizuje dvěma kamarádům práci u stejné firmy: těší se, jak spolu budou chodit na dobré bavorské pivo do příjemných mnichovských hospod.

S povzdechem nasedá Bunček do svého ojetého auta s krásnou modravou metalízou. Odjíždí spolu se dvěma novými zedníky do Norimberku. Mnichovská firma je posílá pracovat na Zeppelinskou pláň. Bavorské pivo mizí v dáli a Bunček vzpomíná na svého syna, který po rozvodu rodičů odejel do Ameriky pracovat jako kuchař.

„Co se da robit...“

V.

„Was machen? Ich bin so alt...“

Marie Tkačiková, řečená Oma - jen pár jejích vrstevníků ji ještě oslovuje „Maryko“, avšak „Maryčko“ nebo „Mariechen“ už jí neřekne nikdo - se ztěžka zvedá z černobílé lavičky. Zvolna našlapuje a vzpomíná, jak ji její zeť vozíval autem na nedělní mši. V červeném ludgeřovickém kostele z režného zdiva se vždy cítila dobře a spokojeně..

„Ja, ja, Walter ist im Deutschland... Už mě nězaveze do kostela... Já jsem tak... Ich bin so alt, ich bin so alt.“

Náhle se jí vybaví vzpomínka na nedávný pobyt v nemocnici. Tehdy se ze všeho dostala jen obětavou péčí dcery.

„To není možné... Zas doma, taka stara... Le, ešče žiju a už sem byla tak daleko! Ja, ja. Co budu dněska robit? Was machen, Maryka?“

Ale odpověď nepřichází. V zahradě je náhle zima. Oma pomalu odchází do rodinného domu, do svého pokojíku: *„poříkat růženec“*.

VI.

Žigulík jede po německé dálnici. Dva muži, navlečení do polských kalhot značky Mamut a do károvaných košil a šustřákových bund nakoupených na vietnamských trzích, mlčí. Dobře ví, kam jedou. Dobře ví, že německy neumí. Ale Waltrova nervozita na chvíli mizí. Přemýšlí o tom, že vyjde-li vše podle předpokladů, vydělá v Německu neuvěřitelnou částku peněz. Bude moci koupit synovi v Praze garsonku. *„Martin už nebude bydlet jak cigan! Fčil je mu třeba pomoci! A časem se jistě vrati dom.“*

Kurta usíná. Je spokojený. Nějak to přece všechno dopadne. Nevnímá rádio, které hraje pořád dokola stále stejné anglické písničky. Jen občas je tento monotónní proud přerušen německými reklamami či zprávami, kterým Kurta nerozumí. Nerozumí tady ničemu. Je mu to jedno. Kurta spí.

„Kurta! Vstavaj! Policajti!“

„Co..?“

Zmínka o policii vyděsila i doposud klidného Kurta.

„Walter! Tys jechal rychle? Tys cosik zrobit?“

„Ni! Ni! Nevzpominam se, že bych co porobil.“

Oba Slezané se dívají, jak je předjíždí policejní bavorák. Vystupují z něj dva policisté a přicházejí k jejich autu. Jeden z nich oslovuje Waltra:

„Guten Tag! Straßenkontrolle. Vorlegen, bitte, Dokumente.“

Smrtelně vyděšený Walter mlčky podává obtloustlému, vysokému strážníkovi řidičský průkaz a horečně přemýšlí, jakou chybu udělal. Napadá ho, že se vůbec neměli vypravit do Německa. Ale je pozdě. Pozdě. Zatímco obtloustlý muž kontroluje řidičský průkaz, jeho kolega, jenž díky své konvenční postavě působí mladickým dojmem, si s údivem prohlíží červeného žigulíka. Na zadním kole chybí disk, který před půlminutou proletěl kolem jejich odstaveného policejního auta. Obtloustlý muž znovu pohlédne na bledého Waltra:

„Bitte, noch Fahrzeugbrief.“

Walter se andělsky měkce podívá na policistu. Ten jeho pohled opětuje: spatří jemně vráscitou tvář, ze které září strach jako zimní slunce. Náhle ji však zkalí rys vypočítavé žoviálnosti, jež zapůsobí ironickým a až drzým dojmem. Nepřirozená proměna Waltrova obličej je jenom posílí obavy tlustého strážníka, který raději přivolá svého společníka:

„Komm her, Walter.“

Walter! Téhle větě přece Walter rozumí! Takto na něj celý život volávala Oma: Komm her, Walter! Komm her! Waltra prudce zalije sladká vlna štěstí. Ihned vyskočí z auta, ovšem tak nešťastně, že rázným otevřením dveří udeří policistu do jeho obrovského břicha. Ten se nečekaným úderem předkloní. Vzápětí se však napřímí a zkoprnělého Waltra, jenž je menší postavy, obejmě a pak reflexivně sevře do mohutných paží. Jeho kolega zatím sahá po pistoli, ale tlustý muž na něj zakřičí:

„Warte sich Schießen! Gefangennehmen den andern!“

Policista Walter přiskočí k žigulíku. Na jeho předním sedadle pořád sedí Kurta, vylekaný tak, že se nemůže ani hnout. Všechny jeho svaly ztuhly do masivní křeče. Tuto nemoc z úleku si přivodil už v mládí, kdy hrával venkovský fotbal za Ajax Markvartovice. Nad jeho ztrnulou nehybností se nese Waltrův řev:

„Steigt aus sich!“

Ale Kurta je v šoku a nerozumí.

„Schnell! Schnell!“

Tomu už Kurta porozumí. Pomalu, velmi pomalu vystupuje z auta a ztuhle se staví proti strážci zákona. Stojí před ním ve skrčené poloze, cítí dosud strašlivou křeč v lýtkách a obličej mu křiví bolestná grimasa. Policista Kurtu s námahou otáčí zády k sobě a přiráží jeho toporné tělo k autu, roztahuje mu ruce a rozkročuje nohy. Rychle ho prošacuje.

„Ist klar, Peter!“

Peter zatím nakládá s Waltrem obdobným způsobem. Oba Slezané, opřeni o vlastní auto, se dívají na sebe. Kurtova tvář zkroucená bolestnou křečí a smrtelně vyděšený obličej Waltrův.

VII.

„Wo gibt es Pässe?“

Strážník tuší, že tihle dva Češi neumějí německy a že to s nimi bude těžká práce. Ale Walter jeho otázce porozumí, avšak dovede odpovědět jen česky:

„Na zadních sedadlech, bitte.“

Tomu zase nerozumí policista Peter. Walter pohotově posunkem hlavy ukazuje směrem k zadním sedadlům. Obtloustlý muž na okamžik propouští Waltra ze sevření, otevře zadní dveře žigulíku a nakloní se nad sedadla. Vedle větší krabice s koláči, menší krabice s řízky a bedny piv značky Ostravar tu leží dva pasy. Německé pasy. Peter je bere do rukou a nevěřicně si je prohlíží. Walter Klučka a Kurt Rofrichter.

VIII.

Oma Tkačiková má rozvětvenou rodinu. Z jejích tří dětí ale žije už jenom dcera. Oba synové zahynuli ve válce. Leo byl pečotní unteroffizier a hlídal francouzské pobřeží před anglickým výsadem. Jednoho slunečného podzimního dne však Leo Tkačik se svými vojáky usnul, a když se probudil z omráčení po úderu pařbou, zjistil, že jeho podřízení jsou mrtvi. Za to byl převelen ke Stalingradu, kde umrzl. Druhý syn, Heinrich, padl na Dukle. Jen dcera Erika měla štěstí. Hned po válce se provdala za slezského rodáka Hermanna Klučku, který se jako jeden z mála tamních mužů po válce vrátil domů. Ale Erika se nikdy nesmířila se smrtí svých bratrů a také se smrtí svého milého, Helmuta Preisnera, jenž skončil hned v prvních dnech války při obsazování Francie. Ne, Erika nikdy nezapomene na to, jak se s Helmutem loučila! A jak za tři týdny přišla plačící Helmutova matka a celá v černém jí podávala dopis. Helmut! Její Helmut byl prvním padlým vojákem z celých Ludgeřovic. Chtěl se vyhnout válce, ale nakonec byl povolán do první linie jako pěšák. A padl. Ale Hermann Klučka se vrátil. Eričin manžel se do wehrmachtu přihlásil jako dobrovolník, na radu svého šéfa, majitele malé soustružnické dílny. Mohl si vybrat, kde bude sloužit. Válku tak prožil jako mechanik na letišti. Nikdy nebyl na frontě. Nikdy! Zemřel krátce po válce. A tak Erice zbyl jen syn Walter a vnuk Martin. Ubohá Erika!

IX.

Bernard Bunček stojí na lešení. Z jeho nového mobilního telefonu zní známý hlas:

„Bernard! Zavřeli nas policajti! Musiš im reknut', ať nas pušta! Névime, co sme zrobili.“

„Kaj stě, Walter?“

„Dyť ti povědam, na policajtach.“

„Walter, v kerym městě?“

„Kajsik u Norimberka. Byli sme kusek od Norimberka.“

„Daj mi teho policajta.“

„Bernard! Přijed' pro nas! Něumime s Němcama mluvit!“

„Walter, teho policajta!“

Bernard Bunček se nadechuje. Německy umí mizerně. V přístroji je slyšet jakýsi vzdálený šum, který přeruší pevně vyřčená věta:

„Bitte, Kapitan Drexler.“

„Guten Tag. Ich bin Frend Herr Klucka und Kurt Hofrichter. Jsme Deutsch in Tschechoslovakei. Oba Herr rob... arbeitet in Norimberk. Firma München Baubüro. Bitte, ist möglich... zavolat Nummer zwo...“

Na druhém konci je chvíli ticho. Pak se ozve rozladěné:

„Gut. Aber Herren Klucka und Hofrichter müssen die Geldstrafe bezahlen!“

„Was? Geld...?“

„Sie müssen die Geldstrafe bezahlen!“

„A-ha.. Wie viel?“

„Fünfzig euro.“

Bernard se odmlčí. Pak řekne nejistým hlasem:

„Bitte, Geld bezahlen ich.. Morgens. Bitte, möglich noch einmal Herr Klucka?“

Policista předá sluchátko stále vyděšenému Waltrovi.

„Walter, oni vas pušča. Co stě porobili? Dali vam pokutu pět set euro!“

„Co?! Bernard, kolik to robi v korunach?“

Bunček chvíli váhá.

„Patnác čišic.“

„Panebože!“

„Ja to za vas zaplatim. Pak mi to vratite z platu, tu to něni tak vela jak u nas.“

„Bernard! Děkujem! Pušča nas?“
„Ověřuju se vas.“
„Ja?“
„Muša puščič.“
„Bernard! Prijedeš se pro nas?“
„Zitra. Zitra skoro rano sem u vas v Norimberku.“

X.

Před policejní stanicí zastavuje terénní auto. Vystoupí z něj elegantní muž středního věku a jistým krokem zamíří ke vstupním dveřím. Jejich prosklená křídla se před jeho vzpřímenou postavou prudce rozevřou. Když po půlhodině vychází týmiž dveřmi ven, kráčí za ním i Walter Klucka a Kurt Rofrichter.

„Mušeli nas puščič! Němožeme za to, že ten disk ulečel.“
„Ja. Walter, dyť sme to tve auto tak dluho spravovali! Nic temu neni.“
„Fajně jezdi, Kurta. Enem je stare.“
„Stare, Walter. Stare.“

Oba Slezané se odmlčí. Začíná drobně pršet. Nebe je těžké a jako by na dosah ruky.

„Walter, ešče sme nězačali robiť a už sme zarobili patnac čišic.“
„Ani němľuv! Rozmyšľam se, že pojedu dom. Patnac čišic!“
„Walter! Za chvíľu to tu zarobime zpatky!“
„To chcu vidieť! Jedu dom!“
„A za co?“
„Sme ožebračeni.“
„Staru belu sme ožebračeni.“
„Sme.“

„Tak sme! A už němľuv!“

Zaměstnanec mnichovské stavební firmy otevírá zadní dveře automobilu. V jeho tváři je nezúčastněný výraz člověka navyklého přesně a spolehlivě vykonávat svěřené funkce.

„Bernard nas měl rači čekat' na hranicach. Je to tu upľně iny svět! Sme vyřizeni.“
„Němľuv, Walter!“
„Mušime se zvyknuť.“
„Zvykněme se!“
„Je třeba se zvyknuť.“

Kurta dostává příšernou chuť na cigaretu. Snaží se vypadat lhostejně, ale je nervózní a cítí se být poníženy. Křeč v nohách mu povolila, ale třepou se mu lýtka a stále se nemůže zbavit svého postoje připomínajícího dřep.

„A čemu si taky shrbeny v nohach?“
„Bo mě z teho šoku křeč vľizla do nuh.“
„Z tebe mě, Kurta, šľak trefi!“

„To maš jedno, Walter. Jak Tě to trefi... Znal si teho komiňara, co chodil do kostela? Jak staval dycky u dveři?“

„Ja. Nikdy se nesednul.“
„Tak je mrtvy.“
„Ni.“
„Ja. Šel do kostela a obulil se!
„Ideš do kostela a obuliš se.“
„No, a to mu třeba nic něbylo.“
„Tak jak nam nic neni.“

Jeden po druhém nastupují Walter a Kurta do tmavého vnitřku firemního automobilu. Jejich průvodce – stále s oním apatickým výrazem ve tváři – za nimi přibouchne černá dvířka s bílým nápisem: München Baubüro.

XI.

Podzimní Mnichov je udušen mlhou. Bunček dlouho hledá své vlastní auto, již od včerejšího večera naložené věcmi z ubytovny. Tak tedy sbohem, Mnichove! Nedá se nic dělat. Jen odjet do Norimberku. Bunček klopýtá v mlze. Vytahuje z kapsy klíče od auta a přitom mu vypadne i nový mobil. Displej se na dlažbě roztříští v kaleidoskopický obrazec splývající s mnichovskou tmou, ředěnou jen pohasínajícími světly katedrály.

Přeložen do Norimberku! Na nějaký zkrachovalý stadion, na nějakou zapomenutou ruinu! Jediné, na co se tam dá těšit, je setkání s kamarády, které – jak se již Bunček doslechl – propustili z policejní stanice. Ale jinak... I sám stavbyvedoucí měl smutnou tvář, když propouštěl svého pracovitého Slezana. Nic se nedá dělat.

Bunček si povzdechne a pomalu nastartuje. Jeho auto projede Pöckingem u Starnbergsee a mine tichý dům stojící uprostřed zahrady plné květů. Ale řidič nevnímá osamělý klid tohoto domu a nikdy nespátí starou dámu, která v něm bydlí. Zvolna se jen propadá do těžké houstnoucí mlhy, jako by mimo tento svět, až kamsi na tmavé jeskynní dno.

Partneři:

